

VENDIM
Nr.30, datë 23.10.2003

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Fehmi Abdiu	Kryetar i Gjykatës Kushtetuese
Zija Vuci	Anëtar i " "
Gjergj Sauli	Anëtar i " "
Alfred Karamuço	Anëtar i " "
Kristofor Peçi	Anëtar i " "
Petrit Plloçi	Anëtar i " "
Xhezair Zaganjori	Anëtar i " "
Sokol Sadushi	Anëtar i " "
Kujtim Puto	Anëtar i " "

me sekretare Drita Panda, në datë 15.9.2003, mori në shqyrtim në seancë gjyqësore me dyer të hapura çështjen nr.29 Akti që i përket:

KËRKUES: VIOLETA HANO, përfaqësuar nga avokat Fatmir Tartale, me prokurë.

SUBJEKTI I INTERESUAR:PASHK RAPI, në mungesë.

OBJEKTI: Shfuqizimi si antikushtetues i vendimit nr.348, datë 18.2.2003 të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë.

BAZA LIGJORE: Nenet 42 dhe 131/f të Kushtetutës të Republikës së Shqipërisë, si dhe neni 6 i Konventës Europiane për të Drejtat e Njeriut.

Kërkuesja ka parashtruar këto shkaqe për shfuqizimin si antikushtetues të vendimit:

- Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë lejoi zhvillimin e një procesi jo të rregullt ligjor dhe nuk respektoi të drejtën time për t'u mbrojtur me avokat, megjithëse unë paraqita kërkesë për shtyrjen e këtij gjykimi.

- Kolegji Civil më vendosi në kushte të pabarabarta gjykimi, megjithëse e njoftova se avokati ishte i sëmurë.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Kujtim Puto, përfaqësuesin e kërkujes dhe bisedoi çështjen në tërësi,

VËREN:

Kërkuesja Violeta Hano ka qenë palë paditëse në çështjen civile me të paditur subjektin e interesuar Pashk Rapi dhe me objekt të padisë pushim cenimi në posedim dhe rivendosje në posedim.

Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë, me vendimin nr.1346, datë 17.4.2001, ka vendosur pranimin e padisë, ndërsa Gjykata e Apelit Tiranë, me vendimin nr.247, datë 4.3.2002, ka ndryshuar vendimin e gjykatës së rrethit dhe i ka rrëzuar padinë. Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë ka lënë në fuqi vendimin e gjykatës së apelit.

Kërkuesja i ka kërkuar Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë shtyrjen e gjykimit të çështjes me arsyetimin se avokati i caktuar prej saj ishte i sëmurë. Kjo kërkesë nuk u pranua nga ai Kolegj me arsyetimin se vetë kërkuesja duhet të merrte më parë masat për të pajisur avokatin me prokurë, dhe se duhet ta njoftonte gjykatën përpara gjykimit.

E drejta për t'u mbrojtur nëpërmjet avokatit është një element i rëndësishëm i procesit të rregullt ligjor, parashikuar në nenin 42 të Kushtetutës, por në çështjen në shqyrtim Gjykata e Lartë nuk i ka cenuar kërkujes ndonjë të drejtë të tillë.

Gjykata e Lartë i ka përmbushur detyrimet e veta duke shpallur në listat e gjyqeve datën e gjykimit të çështjes dhe duke i dhënë kohë palëve për t'u përgatitur. Pas kësaj, ishte detyrë e vetë

kërkueses të merrte masat për të caktuar avokat që të përgatitej për një mbrojtje efektive.

Rekursi i paraqitur në Gjykatën e Lartë mban datën 2.4.2002 dhe është nënshkruar nga vetë kërkuesja Violeta Hano, ndërsa shqyrtimi i çështjes në Kolegjin Civil të Gjykatës së Lartë është bërë në 18.2.2003. Nga verifikimi i bërë prej Kolegjit Civil, sikurse del nga materialet e dosjes, kërkuesja nuk kishte caktuar avokat me prokurë për t'u përfaqësuar në gjykim. Kjo rezulton jo vetëm nga mosparaqitja e prokurës, por edhe nga përgjigjja e dhënë para Kolegjit nga kërkuesja Violeta Hano. Në këto rrethana, gjykata me të drejtë e gjeti të pajustifikuar kërkesën e saj për shtyrjen e gjykimit për mosparaqitje të avokatit.

Ndryshe nga sa pretendon kërkuesja, Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë nuk e ka vënë kërkuesen në kushte të pabarabarta me palën tjetër. Gjykata e Lartë ka zbatuar rregullat procedurale për zhvillimin e veprimtarisë së saj dhe kjo veprimtari nuk mund të pengohet në rastet kur palët nuk përmbushin detyrimet e tyre. Nocioni i të drejtave dhe i kushteve të barabarta në gjykim nuk mund të interpretohet i ndarë nga detyrimi i palëve për respektimin e rregullave, brenda të cilave gjykatat kanë detyrë t'i respektojnë të drejtat e tyre.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në bazë të nenit 131/f të Kushtetutës, si dhe nenit 72 të ligjit nr.8577, datë 10.2.2000 "Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë", me shumicë votash,

VENDOSI:

- Rrëzimin e kërkesës.
- Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

MENDIMI I PAKICES

Nuk jemi dakort me konkluzionet e shumicës. Mendojmë se vendimi nr.348, datë 18.02.2003 i Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë është rezultat i një procesi të parregullt ligjor në kuptimin kushtetues dhe si i tillë duhej të shfuqizohej nga Gjykata Kushtetuese.

Pretendimi kryesor pranë Gjykatës Kushtetuese i kërkueses ka qenë mosrespektimi nga Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë i të drejtës së saj për t'u mbrojtur me avokat, duke u vendosur kështu në kushte të pabarabarta gjykimi. Ne mendojmë se nga materialet e dosjes ky pretendim provohet plotësisht.

Përmes jurisprudence-së së pasur të saj, Gjykata Kushtetuese ka pranuar se e drejta e mbrojtjes dhe barazia e armëve në kuptimin kushtetues janë elemente thelbësore të procesit të rregullt ligjor. Mbi këtë bazë është theksuar se gjykatave të të gjitha niveleve u dalin një sërë detyrash, në mënyrë që brenda kuadrit ligjor ekzistues dhe mundësive të garantojnë sa më mirë parimin e barazisë së armëve dhe të mbrojtjes efektive të palëve në gjykim. Nga ana tjetër, Gjykata Kushtetuese ka evidentuar domosdoshmërinë dhe rëndësinë e veçantë të mbrojtjes me avokat në gjykimet që zhvillohen në Gjykatën e Lartë. Çështjet që trajtohen aty kanë natyrë të mirëfilltë ligjore prandaj, të drejtat dhe liritë e shtetasve pranë kësaj gjykate mund të mbrohen me efektivitet dhe profesionalizëm vetëm përmes avokatit që përfaqëson palët.

Rezulton e provuar se ditën e gjykimit të çështjes në Gjykatën e Lartë kërkuesja është paraqitur vetë dhe i ka kërkuar që në fillim të seancës, kolegjit civil të kësaj gjykate, shtyrjen e gjykimit të çështjes me arsyetimin se avokati i caktuar prej saj ishte i sëmurë, gjë që vërtetohet edhe nga raporti mjekësor që përmban dosja. Pra, përderisa nuk mund të provohet e kundërta, duhet pranuar se ajo i kishte marrë masat për t'u përfaqësuar me avokat ditën e gjykimit të çështjes në Gjykatën e Lartë, por sigurisht, nuk mund të parashikonte që pikërisht këtë ditë, avokati i saj do të ishte i sëmurë.

Në vendim nuk përmenden një sërë faktesh të tjera që ka dosja dhe që u parashtruan në seancën gjyqësore që u zhvillua në Gjykatën Kushtetuese, të cilat, pavarësisht nga besueshmëria që paraqesin, përderisa nuk mund të rrëzohen, duhej të llogariteshin në favor të kërkesës. Kështu, u paraqit një prokurë përmes së cilës vërtetohet se rreth një javë para gjykimit të çështjes në Gjykatën e

Lartë, kërkuesja ka caktuar si përfaqësues të saj ligjor pikërisht avokatin e deklaruar si mbrojtës të saj në seancën e zhvilluar pranë kësaj gjykate. Mosparaqitja e kësaj prokure së bashku me rekursin, u justifikua me praktikën që zbatojnë normalisht gjykatat e të gjitha niveleve, që do të thotë se ajo paraqitet dhe verifikohet ditën e zhvillimit të seancës gjyqësore. Për më tepër, avokati i kërkueses theksoi në seancën e zhvilluar në Gjykatën Kushtetuese se rekursi i paraqitur në Gjykatën e Lartë ishte hartuar nga vetë ai, pavarësisht se përmbante vetëm nënshkrimin e klientes së tij.

Duke qenë kështu, mendojmë se konkluzioni i shumicës së Gjykata e Lartë i ka përmbushur detyrimet e veta me shpalljen e listës dhe të dates së gjykimit të çështjes, dhe kërkuesja duhej të merrte vetë masat në kohën e duhur për të caktuar avokatin që të përgatiste një mbrojtje efektive, nuk është i bazuar.

Për sa më sipër, mendojmë se në procesin e zhvilluar në Gjykatën e Lartë, kërkueses i është mohuar dukshëm e drejta e mbrojtjes. Në këtë gjykim ajo është vënë në pozitë krejt të pabarabartë me palën tjetër.

Tiranë, më 23.10.2003

A N E T A R

K. Peçi

A N E T A R

A. Karamuço

K R Y E T A R

F. Abdiu

A N E T A R

Xh. Zaganjori